

CONJUNCTIONLESS SEQUENCES OF SUCCESSIVE ACTIONS AS MEANS OF EXPRESSION OF SEMELFACTIVITY OF AN ACTION IN GERMAN

Smerechynska Oksana

Candidate of Sciences in Philology, Assistant

ORCID ID 0000-0001-5542-3789

Lviv Polytechnic National University

12, Stepana Bandera St, Lviv, 79000, Ukraine

oksana.v.smerechynska@lpnu.ua

The aspectological context of sequences of successive actions is considered to be very important for expressing actional meaning of boundedness of an action in German. The sequences of successive actions are characterized by the meanings of temporal contact and semelfactivity of the corresponding actions as well as their correlation with a definite moment of time. The aim of the paper is to investigate the influence of conjunctionless sequences of successive actions on the expression of semantics of an bounded semelfactive action with the help of nonbounded or just potentially bounded verbs. There are identified lexical-semantic groups of verbs that can express the meaning of the bounded semelfactive action in the respective context as well as the frequency of using of sequences of successive actions as the main means of expression for expressing the bounded semantics of semelfactivity of an action in the analyzed works in German.

In the paper the sequences of successive actions are analyzed that are realized in the multi-component sentences with one subject, in the conjunctionless multi-component sentences with different subjects and in the syntactical structures where we can distinguish between adjacent sentences that may be parts of different paragraphs and reactions to direct speech. Based on the obtained data we consider the sequences of successive actions to be situated near the near-core zone of the functional-semantic microfield of semelfactivity of an action in German.

Key words: *semelfactivity of an action, boundedness of an action, sequences of successive actions, actional semantics.*

БЕЗПОЛУЧНИКОВІ РЯДИ ЗВ'ЯЗАНИХ У ПОСЛІДОВНОСТІ ДІЙ ЯК ЗАСІБ ВИРАЖЕННЯ ОДНОРАЗОВОСТІ ДІЇ У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Смеречинська Оксана

Кандидат філологічних наук, асистент

ORCID ID 0000-0001-5542-3789

Національний університет "Львівська політехніка"

вул. Степана Бандери, 12, Львів, 79000, Україна

oksana.v.smerechynska@lpnu.ua

Аспектологічний контекст рядів зв'язаних у послідовності дій відносять у німецькій мові до важливих засобів вираження акціонального значення граничності дії. Ряди зв'язаних у послідовності дії характеризуються значеннями часової контактності та одноразовості відповідних дій, а також їхнім співвіднесенням із конкретним моментом часу. У статті досліджений вплив безсполучникових рядів зв'язаних у послідовності дій на вираження граничної семантики одноразовості дії за допомогою неграничних або лише потенційно граничних дієслів. Визначено лексико-семантичні групи дієслів, які можуть виражати значення граничної одноразовості дії у відповідному контексті, а також частотність використання рядів

© Smerechynska O., 2020

зв'язаних у послідовності дій як основного засобу для вираження граничної семантики одноразовості дії у проаналізованих творах німецькою мовою.

У статті проаналізовані ряди послідовних дій, що реалізуються у багатокomпонентних реченнях з одним підметом, у безсполучникових багатокomпонентних реченнях, де дії відносяться до різних підметів, а також у синтаксичних структурах, серед яких окремо можна виділити суміжні речення, які можуть відноситися зокрема до різних абзаців, та реакції на слова прямої мови. На основі отриманих даних відносимо ряди зв'язаних у послідовності дії близько до приядерної зони функціонально-семантичного мікрополя одноразовості дії у німецькій мові.

Ключові слова: одноразовість дії, граничність дії, ряди зв'язаних у послідовності дії, акціоанальна семантика

Вступ. Можливість вираження у різних мовах аспектуальних та акціоанальних значень, пов'язаних із способом перебігу дії та її окремими фазами, залишається актуальною темою лінгвістичних досліджень вже понад століття. Особливо важливі такі дослідження в неаспектуальних мовах, зокрема німецькій, де відсутня граматична категорія дієслівного аспекту. Особлива увага тут приділяється різнорівневим засобам вираження відповідної семантики, а ключову роль завжди відіграє ширший контекст. Загалом функціонально-семантичне макрополе аспектуальності складається з полів граничності та неграничності дії, які, в свою чергу, містять в собі низку мікрополів. Як одне з таких функціонально-семантичних мікрополів одноразовість дії входить у функціонально-семантичне поле граничності дії. При цьому під граничними ми розуміємо такі ситуації, які описують процеси чи дії, що передбачають певний кульмінаційний пункт (напр., *lösen*, *sterben*) або відносяться до їх початкової чи кінцевої фази (напр., *ansprechen*, *aufessen*) [1, с. 408-409]. Дієслова, що виражають значення прагнення до певної межі, а не її подолання, називаємо потенційно граничними (напр., *einen Apfel essen*, *ein Haus bauen*) [пор. 2].

Про ряди зв'язаних у послідовності дій можна говорити у тих випадках, коли в реченні присутні значення часової контактності та одноразовості цих дій, а також їхнє співвіднесення із конкретним моментом часу [3, с. 7]. Першим про зв'язаність дій у їх послідовності як про один із засобів вираження акціоанального значення граничності дії в німецькій мові почав говорити Б. М. Балін. Він зазначив, що "найбільш поширеною ситуацією, що зумовлює значення доконаності у неграничному дієслові, слід вважати з'єднаність дій у послідовності" [4, с. 90]. Т. Н. Александрова також зазначає, що у німецькій мові зв'язаність дій у послідовності має "найбільшу силу аспектуального впливу" [5, с. 13]. Вплив рядів зв'язаних у послідовності дій на акціоанальну семантику німецького речення, а саме вираження початковості та завершеності дії, пізніше досліджувала також Є. С. Башкирцева [3]. У роботах [6; 7] розглянуті частотність використання рядів зв'язаних у послідовності дій для вираження фазових граничних значень початковості та обмеженої тривалості дії за допомогою неграничних дієслів у художніх творах у німецькій мові та місце такого аспектологічного контексту у відповідних функціонально-семантичних мікрополях. Таким чином, хоча вплив аспектологічного контексту рядів зв'язаних у послідовності дій на вираження аспектуальної та акціоанальної семантики в німецькій мові вже досліджувався раніше, проте наразі конкретно не визначені лексико-семантичні групи неграничних або потенційно граничних дієслів, які у ряді послідовних дій можуть виражати граничну семантику одноразовості дії. Крім цього, ще не встановлене значення рядів зв'язаних у послідовності дій для вираження семантики одноразовості дії у порівнянні з іншими засобами вираження цього акціоанального значення в німецькій мові.

Мета цієї статті полягає у визначенні ролі аспектологічного контексту безсполучникових рядів зв'язаних у послідовності дій при вираженні семантики

одноразовості, одноактності дії, та у встановленні розташування такого засобу вираження у функціонально-семантичному мікрополі одноразовості дії в німецькій мові. Для досягнення поставленої мети потрібно виконати такі **завдання**: а) визначити лексико-семантичні групи неграничних або потенційно граничних дієслів, які в рядах послідовних дій можуть виражати значення граничної одноразової дії; б) визначити частотність використання такого аспектологічного контексту як основного засобу для вираження граничної семантики одноразовості, одноактності дії у проаналізованих художніх творах німецькою мовою. **Об'єктом** цієї статті виступають безсполучникові ряди зв'язаних у послідовності дій у німецькій мові, у межах яких неграничні або потенційно граничні дієслова можуть виражати граничну семантику одноразовості, одноактності дії. **Предмет** статті – семантика граничності дії, а саме гранична семантика одноразовості дії.

Дослідження проводиться на основі аналізу творів художньої літератури: Ф. Кафка "Amerika", В. Schlink "Der Vorleser", Л. Дереш "Поклоніння ящірці" та їх перекладів українською та німецькою мовами відповідно. У роботі застосовуються прийом суцільної вибірки для виокремлення прикладів, описово-аналітичний, контекстуально-інтерпретаційний методи та кількісний аналіз.

Результати дослідження. Ряди зв'язаних у послідовності дій переважно активізують конкретно-фактичне розуміння ситуацій і дій, що описуються. Завдяки цьому при відсутності спеціальних контекстуальних засобів, які б вказували на ітеративність дії, такі дії розуміються як одноразові. При цьому у таких рядах з'єднаних у послідовності дій існують переважно члени ряду, де границя дії вже реалізована, і залежний член ряду, акціональна семантика якого визначається у порівнянні з іншою дією відповідного ряду [3, с. 8]. На відміну від обставин часу чи сполучників підрядних речень часу, ряди зв'язаних у послідовності дій відносять до імпліцитних засобів вираження таксисної локалізації дій у тексті [8, с. 22-23].

У цій статті розглянемо приклади, де такий аспектологічний контекст фокусує увагу на факті одноразовості, одноактності виконаних граничних дій чи процесів. Якщо в українській мові ряди дій, зв'язані у своїй послідовності, тільки підсилюють значення одноразовості дії, що виражається вже за допомогою самого дієслова у формі доконаного виду (ДВ), то в німецькій мові аспектологічний контекст безпосередньо послідовних дій відіграє велику роль при вираженні граничної семантики одноразовості, одноактності дії. Така семантика може реалізуватися в німецькій мові в багатокомпонентних реченнях з одним підметом, у безсполучникових багатокомпонентних реченнях, де дії відносяться до різних підметів, а також у синтаксичних структурах, серед яких окремо можна виділити суміжні речення, які можуть відноситися зокрема до різних абзаців, та реакції на слова прямої мови [3, с. 8-13]. Загалом аспектологічний контекст рядів зв'язаних у послідовності дій підсилює значення одноразовості дії, взаємодіючи із дієсловами, сталими дієслівно-іменниковими словосполученнями (Funktionsverbgefüge) чи простими сталими словосполученнями, що вже містять таку семантику (напр., *einen Schritt machen, einen Blick werfen, einen Fluch ausstoßen*), та активізує вираження граничної семантики одноактності або одноразовості дії у неграничних або потенційно граничних дієсловах, що відносяться до класів дій або діяльностей (напр., *nicken, fühlen, stützen*). Нижче детальніше розглянемо вплив рядів зв'язаних у послідовності дій на вираження значення одноразовості дії за допомогою дієслів, що належать до класів дій або діяльностей. Важливо зазначити, що згідно з класифікацією З. Вендлера, дієслова класу дій (Activities) характеризуються ознаками [+ динамічність], [+ тривалість] та [- граничність], а дієслова класу діяльностей (Accomplishments) – [+ динамічність], [+ тривалість], [+ граничність] [9; 10].

Проведений аналіз показує, що значення одноактності, одноразовості дії в проаналізованих творах німецькою мовою найчастіше виражається у багатокомпонентних реченнях із одним підметом. При цьому контекст рядів зв'язаних у послідовності дій активізує таку семантику у дієсловах, що позначають: а) удар або

контакт (напр., *drücken, schlagen, faßen*); б) різноспрямований рух (напр., *nicken, springen, sich beugen*); в) чуттєве сприйняття (напр., *sehen, ansehen, hören*); г) переміщення об'єктів (напр., *nehmen, werfen, schleudern*); ґ) фізичну або фізіологічну діяльність (напр., *zeigen, beißen, gähnen*); д) мовлення (напр., *grüßen, salutieren, danken*); е) емоції (напр., *seufzen, reagieren, zulächeln*). За своїм інваріантним значенням більшість із виявлених дієслів позначають неграничні ітеративні дії (напр., *nicken, schlagen, beißen, seufzen*) або тривалу гомогенну дію (напр., *sehen, hören, fühlen*). У (1) прикладі ітеративні дієслова *packen* та *stoßen*, що описують контакт та удар відповідно, позначають одноразові граничні дії завдяки тому, що виступають членами ряду зв'язаних у послідовності дій. Наше загальне знання світу унеможливує розуміння описаних дій як одночасних і допускає виконання другої дії лише після повного виконання першої. При цьому ширший контекст вказує на одноразовість описаної ситуації. Неграничне дієслово *ansehen*, що позначає зорове сприйняття, виступає у (2) прикладі останнім членом 3-членного ряду послідовних дій і завдяки такому аспектологічному контексту передає значення одноразової граничної дії, що відбулася відразу після виконання двох попередніх дій. Семантика одноактності дії збережена також в українських перекладах відповідних речень: у (1) прикладі її передають дієслова у формі ДВ *схопити* і *тицьнути*, а у (2) — дієслово у формі ДВ *глянути*. При цьому останні два дієслова відносяться до семельфактивного роду дієслівної дії (РДД). У (3) реченні українське семельфактивне дієслово ДВ *здригнутися* перекладене на німецьку мову за допомогою неграничного ітеративного за інваріантним значенням дієслова *zusammenzucken*. Семантику одноразової виконаної дії це дієслово передає завдяки ряду зв'язаних у послідовності дій, де *zusammenzucken* виступає першою з двох послідовних дій:

(1) “(...) *aber anderseits hatte sie die Zudringlichkeit der beiden Diener schon satt, packte deshalb eine Tasse und stieß sie Robinson gegen den Leib (...)*” (Kafka, 325) – “(...) *її набридла настурливість цих двох служок, тому вона схопила якусь мисчину і тицьнула в груди Робінсонові (...)*” (Кафка, 246)

(2) “*Ein Pferd?*” *Sie löste sich von mir, richtete sich auf und sah mich an.*” (Schlink, 69) – “*Кінь? - Ганна відсунулася, підвелась і глянула на мене.*” (Шлінк, 68)

(3) “*Федя здригнувся й замовк.*” (Дереш, 160) – “*Fedja zuckte zusammen und verstummte.*” (Deresch, 164)

Семантика одноразовості дії реалізується також у безсполучникових багатокомпонентних реченнях, де дії відносяться до різних виконавців. Ряди зв'язаних у послідовності дій активують у таких реченнях у проаналізованих творах значення одноразовості дії у дієсловах, що позначають: а) удар або контакт (напр., *anstossen, küssen, pfeffern*), б) різноспрямований рух (напр., *sich drücken, nicken*), в) переміщення об'єктів (напр., *schwingen, nehmen*), ґ) фізичну діяльність (напр., *zeigen*), г) чуттєве сприйняття (напр., *spüren*), д) звуки (напр., *platschen*). У (4) реченні ряд зв'язаних у послідовності дій складається з 3 членів, де перша і третя дії відносяться до одного підмета, а друга — до іншого. Завдяки контексту безпосередньо послідовних дій неграничне дієслово руху *nicken* позначає не ітеративну, а одноактну дію. Семантика одноактної доконаної дії збережена також і в українському перекладі, де її передає семельфактивне дієслово у формі ДВ *кинути*:

(4) “*Aber dann flüsterte die Frau etwas ihrem Manne zu, er nickte und sie rief gleich Karl an (...)*” (Kafka, 985) – “*Але тоді жінка шепнула щось на вухо чоловікові, він кивнув і одразу загукав до Карла (...)*” (Кафка, 258)

У (5) прикладі описані дві послідовні дії, що також відносяться до різних виконавців. Оскільки друга дія ряду послідовних дій, позначена неграничним ітеративним дієсловом мовлення *ächzen*, розуміється як реакція на одноразову граничну дію *anblicken*, що виступає першим членом цього ряду, *ächzen* також виражає граничне значення одноактності дії:

(5) “*Дзвінка знову глянула на мене, і я тихенько ахнув від вражіння.*” (Дереш, 59) – “*Dswinka blickte mich wieder an, ich ächzte vor Begeisterung.*” (Deresch, 63)

Серед синтаксичних структур, що складаються із двох суміжних речень окремо розглянемо вплив аспектологічного контексту послідовності дій, що реалізуються: а) у власне двох суміжних реченнях, де дія другого речення відбувається відразу після виконання дії чи дій першого речення, та б) у реченнях, де мова йде про реакцію на слова прямої мови. У першому випадку гранична семантика одноактності, одноразовості дії найчастіше передається за допомогою переважно неграничних ітеративних дієслів, що позначають: а) різноспрямований рух (напр., *zucken, nicken, tauchen*), б) удар або контакт (напр., *küßen, fassen, rammen*), в) зорове сприйняття (напр., *sehen, blicken*), г) фізичну чи фізіологічну діяльність (напр., *zeigen, schlucken*), ґ) переміщення об'єктів (напр., *nehmen, abwerfen*), д) емоції (напр., *ächzen, lächeln*), е) мовлення (*zusagen*), є) звук (*krachen*). Зокрема у (6) прикладі неграничне ітеративне дієслово *zusammenzucken* передає значення одноактної граничної дії завдяки часовій контактності з дією з попереднього речення *fallen*. У (7) реченні дієслово *zusagen* позначає одноразову виконану дію, що відбулася відразу після дії з першого речення, описаної дієсловом мовлення *fragen*:

(6) “*Lusочки кори поспалися на блискучу від поту шию Ігорича. Мене переширпнуло (...)*” (Дереш, 40) – “*Rindenstückchen fielen Ihorytsch in den von Schweiß glänzenden Rücken. Ich zuckte zusammen (...)*” (Deresch, 46)

(7) “*Trotzdem wurde ich gefragt, ob ich mit einer Gruppe von Studenten über Weihnachten auf eine Skihütte mitkommen wolle. Verwundert sagte ich zu.*” (Schlink, 159) – “*Але все-таки мене запитали, чи на Різдво я поїду зі своєю студентською групою на гірськолижну базу. Здивувавшись, я дав згоду.*” (Шлінк, 153)

Одноразову, одноактну граничну дію як реакцію на пряму мову в проаналізованих творах виражають переважно неграничні дієслова, що відносяться до семантичних груп, які позначають: а) різноспрямований рух (напр., *winken, sich setzen*); б) удар або контакт (напр., *drücken, dreschen*); в) зорове сприйняття (напр., *hinübersehen, schauen*); г) фізичну діяльність (*zeigen*); ґ) емоції (*anlächeln*). Неграничне дієслово *anlächeln* у (8) реченні описує одноактну граничну дію, оскільки слова прямої мови визначають конкретний час, ліву і праву границю цієї дії на часовій осі, виключаючи можливість інтерпретації відповідної дії як ітеративної. Це значення одноактної виконаної дії присутнє також в українському перекладі і виражається семельфактивним дієсловом у формі ДВ *усміхнутися*. У (9) прикладі пряма мова також вказує на конкретний час, коли відбулася дія, позначена неграничним дієсловом *stoßen*. Завдяки часовій контактності прямої мови та дії, що відбулася після неї, дієслово *stoßen* виражає семантику докраної одноактної дії:

(8) “*Die Philosophie hat die Kinder vergessen*”, *er lächelte mich an*, “*für immer vergessen, nicht nur für manchmal, wie ich euch.*” (Schlink, 136) – “*Філософія забула про дітей, – усміхнувся він мені, – забула назавжди, а не так, як я про вас, тільки інколи.*” (Шлінк, 131)

(9) “*A tenez у петлю. Резко! – він боляче пхнув пістолетом у те місце, куди цілився.*” (Дереш, 170) – “*Und jetzt in die Schlinge. Hopp! – er stieß mit der Pistole schmerzhaft dorthin, wohin er zielte.*” (Deresch, 174)

Отримані результати дослідження відносно впливу аспектологічного контексту ряду зв'язаних у послідовності дій на вираження семантики одноактності/одноразовості дії за допомогою неграничних або потенційно граничних дієслів, що відносяться до класів дій або діяльностей, відображені у таблиці нижче:

Таблиця 1

Вплив аспектологічного контексту рядів зв'язаних у послідовності дій на вираження граничної семантики одноразовості дії в німецькій мові

Дієслова класів	Багатокомпонентні безсполучникові	Синтаксичні структури, що	Загальна кількість
-----------------	-----------------------------------	---------------------------	--------------------

дій або діяльності, що позначають:	речення		складаються із 2-х суміжних речень	прикладів
	Один підмет	Різні підмети		
1) рух (напр., <i>springen, nicken</i>)	47	3	27	77
2) удар/контакт (напр., <i>schlagen, fassen</i>)	68	5	19	92
3) чуттєве сприйняття (напр., <i>sehen, fühlen</i>)	48	1	19	68
4) переміщення (напр., <i>werfen, nehmen</i>)	29	4	2	35
5) фізична чи фізіологічна діяльність (напр., <i>klingseln, spucken</i>)	17	2	7	26
6) мовлення (напр., <i>grüßen, rufen</i>)	16	-	1	17
7) емоції (напр., <i>seufzen, lächeln</i>)	9	-	3	12
8) звук (напр., <i>platschen, krachen</i>)	-	1	1	2
Всього:	234	16	79	329

Висновки. У статті був розглянутий вплив аспектологічного контексту рядів зв'язаних у послідовності дій на вираження граничної семантики одноразовості/одноактності дії у німецькій мові. Дані, отримані при аналізі творів художньої літератури Ф. Кафка "Amerika", В. Шлінк "Der Vorleser", Л. Дереш "Поклоніння ящірці" та їхніх перекладів на українську і німецьку мови відповідно, показують, що ряди зв'язаних у послідовності дій відіграють важливу роль при вираженні одноразовості/одноактності дії у досліджуваній мові. При цьому в процесі аналізу враховувалися лише ті випадки, де граничну семантику одноразовості/одноактності дії виражали неграничні або потенційно граничні дієслова, а в реченнях не було ніяких інших контекстуальних засобів (наприклад, обставин часу або обставин міри і ступеня), що могли б вказувати на граничність та одноразовість відповідної дії.

Проведений аналіз виокремлених прикладів показує, що аспектологічний контекст рядів зв'язаних у послідовності дій найчастіше активізує відповідну граничну семантику в ітеративних або гомогенних дієсловах, що позначають удар або контакт (напр., *stoßen, drücken, fassen*), різноспрямований рух (напр., *zucken, springen, sich setzen*) або чуттєве сприйняття (напр., *fühlen, schauen, hinübersehen*). Рідше на одноразовість або одноактність дії у рядах зв'язаних у послідовності дій вказують дієслова класів дій або діяльності, що позначають переміщення об'єктів (напр., *legen, werfen, schwingen*), фізичну чи фізіологічну діяльність (напр., *spucken, zeigen, schlucken*), мовлення (напр., *grüßen, zusagen, salutieren*), емоції (напр., *seufzen, zulächeln, ächzen*) або звуки (напр., *krachen, platschen*). При цьому в процесі аналізу

визначено, який тип контексту найчастіше сприяє вираженню граничної семантики одноразовості дії за допомогою неграничних або потенційно граничних дієслів: найбільша кількість прикладів виявлена у багатокомпонентних реченнях, де послідовні дії відносяться до одного підмета (234 приклади зі 744 проаналізованих сторінок). Значно рідше семантика одноразовості, одноактності дії виражається за допомогою неграничних або потенційно граничних дієслів у синтаксичних структурах, що складаються з двох суміжних речень (79 прикладів), та у багатокомпонентних безсполучникових реченнях із різними підметами (16 прикладів). Таким чином, завдяки великій кількості виявлених прикладів відносимо ряди зв'язаних у послідовності дій до засобів вираження граничної семантики одноразовості дії, що розташовані близько до приядерної зони функціонально-семантичного мікрополя одноразовості дії в німецькій мові.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Duden. Die Grammatik. 8., völlig neu bearb. und erw. Aufl. – Mannheim; Leipzig; Wien; Zürich : Dudenverl., 2009. – 1343 S.
2. Добжанська Н. І. Контекстуальні засоби моделювання лімітативності в англійській мові: автореф. дис. ... канд. філ. наук : 10.02.04/ Н. І. Добжанська /ЛНУ ім. І. Франка. – Луцьк, 2008. – 20 с.
3. Башкирцева Э. С. Влияние контекста на аспектологическую характеристику немецкого глагола (Роль сопряженных в последовательности действий и состояний): автореф. дис. ... канд. филолог. наук : 10.663/ Э. С. Башкирцева /Ленингр. пед. ин-т им. А. И. Герцена. – Челябинск, 1970. – 16 с.
4. Балин Б. М. Способы передачи совершенного вида средствами немецкого языка / Б. М. Балин // Уч. зап. Иван. гос. пед. ин-та им. Д.А. Фурманова. Немецкий и русский глагол (сопоставительные этюды). – Иваново, 1963. – С. 66-101
5. Александрова Т. Н. Взаимодействие контекстных средств при выражении аспектуальных значений (На материале современного немецкого языка): автореф. дис. ... канд. филолог. наук : 10.663/ Т. Н. Александрова /Калининский гос. пед. Ин-т им. М. И. Калинина. – Калинин, 1971. – 25 с.
6. Смеречинська О. В. Аспектологічний контекст як засіб вираження обмеженої тривалості дії в українській та німецькій мовах / О. В. Смеречинська // Молодий вчений. – Херсон: Видавничий дім “Гельветика”, 2016. – № 9 (36). – С. 233-238
7. Смеречинська О. В., Тимняк З. С. Ряд зв'язаних у послідовності дій як актуалізатор семантики початковості дії в німецькій мові / О. Смеречинська, З. С. Тимняк // Актуальні проблеми філологічної науки: сучасні наукові дискусії: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 25-26 березня 2016 р. – Одеса: Міжнародний гуманітарний університет, 2016. – С. 64-68
8. Lehmann V. Der russische Aspekt / V. Lehmann // Handbuch der sprachwissenschaftlichen Russistik / hrsg. von H. Jachnow. – Wiesbaden: Harrasowitz, 2000. – 32 S.
9. Vendler Z. Linguistics in philosophy / Z. Vendler. – Ithaka, N. Y.: Cornell University Press, 1967. – 203 p.
10. Vendler Z. Verbs and Times / Z. Vendler // The Philosophical Review (66). – Ithaka/ New York: Cornell University Press, 1957. – P. 143-160
11. Дереш Л. Поклоніння ящірці: Як нищити ангелів / Л. Дереш. – Харків: Фоліо, 2009. – 189 с.
12. Deresch L. Die Anbetung der Eidechse oder Wie man Engel vernichtet / L. Deresch. – Berlin: Suhrkamp, 2006. – 201 S.
13. Kafka F. Amerika / F. Kafka. – Харків: Ранок-НТ, 2002. – 336 с.
14. Кафка Ф. Зниклий безвісти [Америка] / Ф. Кафка. – Київ: Критика, 2009. – 279 с.
15. Schlink B. Der Vorleser / B. Schlink. – Zürich: Diogenes, 1997. – 207 S.
16. Шлінк Б. Читець / Б. Шлінк. – Київ: Основи, 2005. – 197 с.

REFERENCES

1. Duden. Die Grammatik. 8., völlig neu bearb. und erw. Aufl. Mannheim; Leipzig; Wien; Zürich : Dudenverl., 2009. 1343 S.
2. Dobzhanska N. I. Contextual means of modelling of limitation in English: Dr. philol. sci. diss.: 10.02.04, Lutsk, 2008. 20 p.
3. Bashkirtseva Ye. S. The influence of the context on the aspectual characteristics of the German verb (The role of actions and states linked in the sequence): Dr. philol. sci. diss.: 10.663, Cheliabinsk, 1970. 16 p.
4. Balin B. M. The ways of expression of the perfective aspect by the means of the German language. *Uchenye zapiski Ivan. gos. ped. instituta im. D. A. Furmanova. Nemezkiy i russkiy glagol (sopostavitelnyye etjudy)*. Ivanovo, 1963. P. 66-101
5. Aleksandrova T. N. The interaction of the contextual means by expression of aspectual meanings (On the basis of the contemporary German language): Dr. philol. sci. diss.: 10.663, Kalinin, 1971. 25 p.
6. Smerechynska O. V. Aspectual context as a mean of expression of the limited duration of an action in Ukrainian and German. *Molodyi vchenyj*. Kherson, 2016. No 9 (36). P. 233-238
7. Smerechynska O. V., Tymniak Z. S. Sequence of the successive actions as actualizer of semantics of the beginning of an action in German. *Aktualni problemy filolohichnoji nauky: suchasni naukovi dyskusiji: Materialy mizhnarodnoji naukovo-praktychnoji konferenziji*. Odesa, 2016. P. 64-68
8. Lehmann V. Der russische Aspekt. *Handbuch der sprachwissenschaftlichen Russistik*. Wiesbaden, 2000. 32 S.
9. Vendler Z. Linguistics in philosophy. Ithaka, N. Y., 1967. 203 p.
10. Vendler Z. Verbs and Times. *The Philosophical Review* (66). Ithaka/ New York, 1957. P. 143-160
11. Deresh L. The adoration of the lizard: How to destroy angels. Kharkiv, 2009. 189 p.
12. Deresch L. Die Anbetung der Eidechse oder Wie man Engel vernichtet. Berlin, 2006. 201 S.
13. Kafka F. Amerika. Kharkiv, 2002. 336 p.
14. Kafka F. Vanished without tracks. Kyiv, 2009. 279 p.
15. Schlink B. Der Vorleser / B. Schlink. - Zürich: Diogenes, 1997. - 207 S.
16. Shlink B. The reader. Kyiv, 2005. 197 p.

Received: 09 January, 2020